

N. UGLJEŠIĆ, *Udes*

UGLJANSKI TRIPTIH, sastoji se od središnje table (52×82 cm), na kojoj je naslikana Majka Božja s Djetetom u ikonografskoj shemi Umiljenja unutar rezbarena okvira te kompozicija Marijina navještenja iznad luka okvira, i dvaju pomičnih krila (26,5×82 cm) na kojima su, u pravokutnim udubljenjima, naslikane po četiri scene: Rođenje Kristovo, Prikazanje u hramu, Preobraženje Kristovo, Krist pred Pilatom, Raspeće, Noli me tangere, Uzašašće, te pet svetačkih likova. Središnji dio slike upućuje na romaničko-bizantsku tradiciju, dok krilne slike odaju nadahnuće giotteskim gotičkim inovacijama, čime se datira u treće desetljeće XIV. st., a njezin se autor—anonimni slikar drži najkvalitetnijim predstavnikom jadranskoga slikarskoga kruga prije Paola Veneziana i njegove škole. Slika je pronađena 1954. u dvorištu jedne seoske kuće u Ugljanu te je očišćena i djelomično konzervirana. Nakon posljednje restauracije (1995/96) ocijenjena je kao izvanredno djelo i nalazi se u stalnom postavu SICU u Zadru.

ilustracija na str. 381

LIT.: I. Petricoli, Triptih iz Ugljana, Peristil, 1963—64, 6—7.

E. Hi.

UGLJEŠIĆ, Nebojša, slikar (Jastrebarsko, 3. II. 1940 — Zagreb, 7. XI. 1985). Diplomirao na Akademiji u Zagrebu 1969 (M. Stančić). Bio je suradnik Majstorske radionice K. Hegeđušića 1969—74. U ciklusima *Nostalgije* (1977), *Čekanje* (1982) i *Sjećanja* (do 1985) potvrdio se kao slikar zanatske perfekcije u kojoj se naslućuju načela postmodernističkoga eklektizma. Njegovi romantični prizori i likovi sa starih fotografija bliski su načinu M. Stančića i V. Jordana (*Polazak*, 1977; *Sve je samo uspomena*, 1978), dok se u ekspresivnim scenama ljudske patnje približava Lj. Ivančiću. Njegove hipernaturalističke kompozicije iz posljednjega razdoblja (*Udes*, *U prolazu*, *Pustinja* — sve 1985) prepune su pov. asocijacija i scenografskih dosjetaka. — Samostalno je izlagao u Poreču (1971), Pančevu (1972), Zagrebu (1972, 1975, 1977, 1978, 1979, 1982), Beogradu (1976), Skoplju (1976), Splitu (1977), Vinkovcima (1978), Vukovaru (1978), Düsseldorfu (1978) i Dubrovniku (1979). Posthumna mu je izložba priredena u Zagrebu 1986.

LIT.: V. Maleković, Nebojša Uglješić (katalog), Zagreb 1972. — V. Bužančić, Nebojša Uglješić (katalog), Zagreb 1978. — I. Zidić, Sjećanje i suvremenost, u katalogu: XXV. annale, Poreč 1985. — V. Bužančić, Nebojša Uglješić (katalog), Zagreb 1986. Ž. Sa.

UGRINOVIĆ, Ivan, slikar (? — Dubrovnik, oko 1461). Pretpostavlja se da se školovao u Veneciji. Radio je oltarne slike, ikone, štitove, škrinje, zastave i kućne oltariće po narudžbi cehova, dubrovačkih plemića i bos. vlastele. Suradivao više godina s drvorezbarom R. Vukčićem. God. 1427—28. ukrašavao palače Sandalja Hranica i Radosava Pavlovića u Dubrovniku. Na poziv Hranicev radio 1429. u bos. gradovima Ključu i Blagaju. Od mnogih oltarnih slika očuvan je samo poliptih u crkvi Sv.

Ivana Opata u Koločepu (1434—35), komponiran u dva horizontalna reda, obrubljena gotičkim trolisnim arkadicama. U donjemu je redu prikazano šest stojećih figura svetaca: apostol Petar (uništen), Sv. Nikola, Sv. Vlaho, Antun Opat, Ivan Krstitelj i apostol Pavao, a u sredini Majka Božja s Djetetom. U gornjemu je redu šest poprsja svetaca, od kojih je djelomično očuvano poprsje Sv. Katarine; u sredini je Raspeće, a s jedne i druge strane u posebnim poljima arhandeli Gabrijel i Mihovil. Potpisao se na ukrašenju inicijalu u dubrovačkome statutu. — U Ugrinovićevu se slikarstvu spajaju biz. shvaćanje s gotičkim načinom rane dubrovačke škole.

LIT.: V. Lisićar, Koločep nekad i sad, Dubrovnik 1932, str. 82—86. — J. Tadić, Građa. — K. Prijatelj, Doprinos Ugrinoviću, Prilozi—Dalmacija, 1963. — V. Đurić, Dubrovačka slikarska škola, Beograd 1963. — K. Prijatelj, Dubrovačko slikarstvo XV—XVI. stoljeća, Zagreb 1968, str. 13—18. — G. Gamulin, Bogorodica s djetetom u staroj umjetnosti Hrvatske, Zagreb 1971, str. 25—27, 133. — K. Prijatelj, Dalmatinsko slikarstvo 15. i 16. stoljeća, Zagreb 1983, str. 19. — Zlatno doba Dubrovnika (katalog), Zagreb—Dubrovnik 1987. D. Kt.

UGRINOVIĆ, Nikola, član dubrovačkoga ceha drvodjelaca u XV/XVI. st., sin i suradnik S. Ugrinovića. — God. 1492. radi s ocem rezbareni poliptih za jedan oltar župne crkve Gospe od Šunja na Lopudu (nije se očuvao, osim možda nekih dijelova u zbirci župnoga ureda).

LIT.: J. Tadić, Građa. — V. Đurić, Dubrovačka slikarska škola, Beograd 1963.

UGRINOVIĆ, Stjepan, slikar (? — ?, 1497), sin slikara I. Ugrinovića. Učio u očevoj radionici u Dubrovniku koju je preuzeo nakon njegove smrti. Radio je i u Splitu kod slikara Dujma Vuškovića (1456). Iz arhivskih se dokumenata zna da je slikao poliptihe, ikone, oltarne slike, zastave, škrinje i zavjese u zajednici s ocem i dubrovačkim slikarima Ivanom i Petrom Ognjanovićem, te L. Dobričevićem i njegovim sinom Marinom, Matkom Alegretovićem i drvorezbarom Matkom Radosavićem za dubrovačke i tal. naručioce. Pripisuje mu se *Majka Božja s Djetetom* iz crkve Sv. Jakova na Pelinama u Dubrovniku (danas u Biskupskoj pinakoteci). Slikao je u kasnogotičkome stilu s pojačanim provincijskim značajkama, prihvaćajući renesansna shvaćanja L. Dobričevića. Katkada se javlja pod nadimcima *Zornea* i *Zornelić*.

LIT.: K. Kovač, Nikolaus Ragusinus und sein Zeit, Jahrbuch CC, 1917. — C. Fisković, Umjetnički obrt u Splitu, Zbornik Marka Marulića 1450—1950, Zagreb 1950. — J. Tadić, Građa. — V. Đurić, Dubrovačka slikarska škola, Beograd 1963. — K. Prijatelj, Dalmatinsko slikarstvo 15. i 16. stoljeća, Zagreb 1983, str. 19—20. R.

UHLIK, Josip, slikar amater (Tuzla, 18. IV. 1896 — Zagreb, 2. XII. 1957). Bio je slikar Karađorđevića (*Petar II. Karađorđević* u Narodnome muzeju u Zrenjaninu). Radio je perom, tušem i akvarelom realističke vedute starih gradova (*Poznanovec*, *Ružica kraj Orahovice*, *Sisak*, *Slunj*); četrdesetak njegovih crteža čuva se u Hrvatskome povijesnome muzeju u Zagrebu.

LIT.: M. Schneider, Gradovi i krajevi na slikama i crtežima od 1800. do 1940 (katalog), Zagreb 1977. R.

UHLIK, Josip, arhitekt i urbanist (Tuzla, 19. IX. 1921). Diplomirao arhitekturu u Zagrebu 1948. God. 1948—58. djeluje u Rijeci, potom u Urbanističkome zavodu grada Zagreba (1958—71). Projektirao industrijske zgrade (glavna hala bivše »Jugoturbine« u Karlovcu, 1950; hale i upravna zgrada remontne baze u Bregani, 1955), škole (osmogodišnja škola u Rijeci, 1959), hotele (Rabac, 1962), aerodromske zgrade (pristanišna zgrada Zračne luke Zagreb, 1966, 1974). Izradio razvojne planove naselja Zapruđa, Sigeta i Sopota u Zagrebu. Sudjelovao na natječajima za zimsko plivalište u Rijeci (I. nagrada, 1950), hotel na Plitvičkim jezerima (I. nagrada, 1953), zgradu socijalnoga osiguranja u Rijeci (I. nagrada, 1958), urbanističko rješenje središta donjega grada u Zagrebu (I. nagrada, 1969).

LIT.: Arhitektura u Hrvatskoj 1945—1985, Arhitektura, 1986, 196—199. J. M. M.

UHLIK-HORVAT, Helena, kostimografkinja (Tuzla, 30. I. 1920). Studirala je kostimografiju u Parizu (1939) i slikarstvo na Akademiji u Zagrebu (1943—45). Od 1941. asistentica scenografije V. Žedrinskoga u zagrebačkom HNK, a od 1954. bavi se samo kostimografijom i pedagoškim radom. Opremila kostimima mnoge kazališne predstave te televizijske emisije i filmove. Samostalno izlagala u Sarajevu i Splitu (1977) te Zenici (1981).

LIT.: Repertoar hrvatskih kazališta 1840—1860—1980, I i II, Zagreb 1990. P. C.

UJEVIĆ GALETOVIĆ, Marija, kiparica (Zagreb, 20. X. 1933). Diplomirala na Akademiji u Zagrebu 1959 (F. Kršinić), gdje je od 1987. profesorica na kiparskome odjelu. Pohađala Central School of Arts u Londonu 1959/60. Od tada na poseban način nastavlja tradiciju hrv. figura-

ktivnoga kiparstva povezujući ga sa suvremenim i avangardnim shvaćanjima. Pojavila se s grupom »Staza« u Zagrebu 1960. a prve poticaje pronalazi u dramatičnim motivima (*Katakizma*, 1962). Potom se približava pop-artu i novoj figuraciji, premda odustaje od narativnosti i naglašava čiste oblike. Radi u različitim materijalima (alabaster, porculan, aluminij, bronca, poliester), otkrivajući njihove izražajne osobitosti. Njezini su portreti pročišćene kiparske metafore s osloncem na prirodne oblike (*Kafka*, 1976). U volumenima oštih bridova i osebujne stilizacije osjećaju se odjeci kubističke skulpture (*Matoš*, 1979). Ekspresivno ritmizira svjetlost i sjenu, a metafizičko značenje kipa naglašava bojom (*Meta*, 1979). U njezinim novijim djelima ima postmodernističke ironije (*Melanija*, 1988; *Čovjek koji bježi sa svoga postamenta*, 1988) i simboličnih znakova vremena (*Čizma*, 1989). U »kombiniranim skulpturama« sintetizira svoja iskustva i služi se klasičnim i modernim asocijacijama (*Arkadija*, 1990; *Trkač*, 1995, Zagreb). Spomenici (*Jovan Sterija Popović* u Novome Sadu, *Miroslav Krleža* u Osijeku, *August Šenoa* i *Vlaho Paljetak* u Zagrebu, *Jakov Gotovac* u Osoru) te više religioznih skulptura (*Sv. Pavao* u crkvi u Retkovcu, *Uzašašće* u crkvi Sv. Nikole u Rijeci, *Sv. Frano* u Visokom i *Madona s Isusom* u crkvi Sv. Krunice u Zagrebu) odlikuju se čistoćom volumena i promišljenim ambijentalnim rješenjima. U nizu figura M. Krleže očita je, uz psihološku analizu, domišljata povezanost plastike i prostora. — Samostalno je izlagala u Sisku (1976), Zagrebu (1980, 1992), Dubrovniku (1981), Beogradu (1984. i 1990) i Varaždinu (1990).

LIT.: I. Zidić, Nadrealizam i hrvatska likovna umjetnost (katalog), Zagreb 1972. — Lj. Mijka, Marija Ujević-Galetović (katalog), Zagreb 1980. — Z. Rus, Postojanost figurativnog 1950–1987 (katalog), Zagreb 1987. — I. Šimat Banov, Marija Ujević-Galetović (katalog), Zagreb 1992. — Ž. Sa. i R.

UKRAINCİK, Lea, povjesničarka umjetnosti (Vrbosko, 19. VI. 1934). Diplomirala na Filozofskome fakultetu u Zagrebu 1959. Radila je u Konzervatorskome zavodu u Rijeci (1960), a od 1966. ravnateljica je Umjetničkoga paviljona u Zagrebu. Zaslužna za programatski profil izložbene djelatnosti Umjetničkoga paviljona, posebice pri organiziranju velikih problemskih ili tematsko-istraživačkih projekata hrv. umjetnosti.

UKRAINCİK, Tamara, slikarica (Zagreb, 14. II. 1964). Diplomirala na Akademiji u Zagrebu (D. Seder). Slika apstraktne kompozicije snažne gestualnosti i suptilnoga nijansiranja (*Vodenjaci*, 1989; *Kišni oblak*, 1990). Posebnu prozračnost postiže u crtežima ciklusa *Raslinja, vode, beskraji neba*, 1993. — Samostalno izlagala u Zagrebu (1985, 1987, 1990, 1992, 1993) i Krapnju (1987, 1992).

LIT.: Lj. Domić, Tamara Ukrainčik (katalog), Zagreb 1990. — S. Špoljarić, Tamara Ukrainčik (katalog), Zagreb 1993. — K. Ma.

ULRICH, Antun, st., galerist i sakupljač umjetnina (Bizovac, 6. IV. 1872 — Zagreb, 2. VI. 1937). Izučio je staklarski zanat u Vinkovcima. God. 1896. otvorio je u Zagrebu u Ilici 54 trgovinu staklarskom robom i radionicu za uokvirenje slika. Krajem 1909. na prvom katu svoje trgovine otvorio je izložbeno-prodajni salon izložbom djela već priznatih hrv. umjetnika (B. Čikoš-Sesija, M. Cl. Crnić, J. Bužan, T. Krizman, F. Kovačević, B. Šenoa, I. Tišov, R. Frangeš-Mihanović) i studenata zagrebačke Akademije (Lj. Babić, I. Benković, H. Juhn, M. Vanka, M. Krušlin). Njegov salon, poznat kao Salon »Ulrich«, prva je privatna galerija u nas. U njemu je tijekom dva desetljeća priredio mnogobrojne izložbe: samostalnu izložbu češkoga grafičara Františka Šimona, potom Lj. Babića, Ive Despić Simonović i V. Becića (1912, 1913), O. Ivekovića i G. Jurkovića (1912), M. Vanke (1915), J. Mišea (1916, 1926), F. Kršinića (1921), T. Krizmana (1926) i dr. te skupne izložbe, među kojima je najvažnija prva izložba Hrvatskoga proljetnog salona (1916). Izlagali su umjetnici različitih smjerova a Salon je bio otvoren i za najnovija kretanja. Pomagao je umjetnicima i okupljao ljubitelje umjetnosti razvijajući i promičući likovni život u Zagrebu do 1928, kada je zatvorio svoj Salon i inventar preselio u Salon svojega sina Ede u Ilicu 40. Skupio je vrijednu zbirku slika, crteža, grafičkih ploča i listova hrv. umjetnika (slike i crteži M. Kraljevića, jedinstvena zbirka autoportreta). Njegovu je zbirku autoportreta otkupila Suvremena galerija u Zagrebu, osim Autoportreta s lulom M. Kraljevića koji se nalazi u Modernoj galeriji u Zagrebu. Izložba autoportreta iz Zbirke Ulrich priređena je u Bjelovaru (1972), Zagrebu (1973) i Kopivnici (1975).

Grafičke ploče i listovi čuvaju se u Kabinetu grafike HAZU, a arhivski materijal Salona »Ulrich« u Arhivu za likovnu umjetnost HAZU u Zagrebu.

LIT.: Lj. Wiesner, Umjetnički salon u Zagrebu, Grabancijaš, 1910, 1 — A. Milčinić, Salon Ulrich, Savremenik, 1910, 5, str. 362–363; 7, str. 537. — Lj. Kara, Ulrich salon, Novosti, 1917, 88. — A. Schneider, Miroslav Kraljević, Zagreb 1918. — T. Kumičić, Ulrichov jubilej, Hrvatska metropola, 1925, 40. — Ž. Harambašić, Salon koji je u Zagrebu preiradio oko 500 umjetničkih izložbi, Jutarnji list, 1935, 8260. — Umro je jedan od zaslužnih pionira naše

M. UJEVIĆ-GALETUOVIĆ, *Uzašašće*. Rijeka, crkva Sv. Nikole

M. UJEVIĆ-GALETUOVIĆ, *Melanija*

